

MERVE ÖZAYDIN

**TÜRK MEDENİ HUKUKUNDA
ÇOCUĞUN YENİ MEDYADAKİ RESİM HAKKI
ÖZELİNDE KİŞİLİĞİNİN KORUNMASI**

onikilevha
TIRAKULU YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR CETVELİ.....	XV
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN ÖNEMİ VE TAKDİMİ.....	1
II. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI.....	3
III. TERMİNOLOJİ.....	8
IV. ARAŞTIRMA PLANI.....	11

BİRİNCİ BÖLÜM TEMEL KAVRAMLAR VE İLKELER

I. TEMEL KAVRAMLAR.....	13
1. Çocuk.....	13
2. Kişilik Hakkı	16
2.1. Genel Olarak.....	16
2.2. Yaşam, Beden Bütünlüğü ve Sağlık.....	20
2.3. Şeref ve Haysiyet	21
2.4. Ad.....	22
2.5. Ses	23
2.6. Özel Hayatın Gizliliği.....	23
2.7. Resim Hakkı.....	26
3. Çocuğun Ehliyeti	27
3.1. Çocuğun Hak Ehliyeti.....	27
3.2. Çocuğun Fiil Ehliyeti	29
4. Çocuğun Hukuki Durumu.....	30

4.1. Genel Olarak.....	30
4.2. Tam Ehliyetsiz Çocuk	31
4.3. Sınırlı Ehliyetsiz Çocuk	36
5. Yeni Medya.....	38
II. TEMEL İLKELER	40
1. Kavrayıcı Bir Ana İlke Olarak: Çocuğun Üstün Yararı İlkesi.....	40
2. Çocuğun Görüşünün Dikkate Alınması İlkesi.....	42
3. Velayet Hakkına Müdahalenin İncilliği İlkesi ve Tamamlayıcılık İlkesi	44
4. Ölçülülük İlkesi	45
5. Çocuk Haklarının Kamu Düzenine İlişkin Olması İlkesi	46

İKİNCİ BÖLÜM

YENİ MEDYADA ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ İHLALİ

I. GENEL OLARAK	47
II. YENİ MEDYADA ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ GÖRÜNÜMÜ	48
III. YENİ MEDYADA ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ İHLALİNİ TEŞKİL EDEN TEMEL DURUMLAR.....	51
IV. YENİ MEDYADA RESİM HAKKI İHLALİNİN DİĞER KİŞİSEL DEĞERLERİN İHLALİ İLE İLİŞKİSİ.....	61
1. Genel Olarak.....	61
2. Yaşam, Sağlık ve Vücut Bütünlüğü	61
3. Şeref ve Haysiyet	64
4. Ad.....	66
5. Ses	67
6. Özel Hayatın Gizliliği.....	69
V. YENİ MEDYADA ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ İHLALİNDE SORUMLULUK	73

1. Hukuki işlem (sözleşme) yoluyla resim hakkı ihlalinde sorumluluk	73
2. Haksız Fiil Yoluyla Resim Hakkı İhlalinde Sorumluluk.....	77
3. Yeni Medyada Resim Hakkı İhlalinde Hukuka Uygunluk Halleri.....	81
3.1. Genel Olarak.....	81
3.2. TMK m.24/2 Kapsamında Hukuka Uygunluk Nedenleri	82
3.2.1. Zarar Görenin Rızası.....	82
3.2.2. Üstün Nitelikte Özel Yarar.....	85
3.2.3. Üstün Nitelikte Kamusal Yarar	86
3.3. TBK m.63 Kapsamında Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	89
3.3.1. Haklı Savunma	89
3.3.2. Hakkın Bizzat Korunması.....	90
3.3.3. Zorunluluk Hali	91
3.4. Kanunun Verdiği Yetki.....	92
4. Velayet hakkı sahibinin sorumluluğu.....	94
4.1. Genel Olarak Velayet Hakkı.....	94
4.2. Velayet Hakkının Sınırları	95
VI. YENİ MEDYADA ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ İHLALİNE SEBEP OLABİLECEK SÜJELER	100
1. Genel Olarak.....	100
2. Veliler.....	102
3. Çocuğun Kendisi	110
4. Üçüncü Kişiler.....	116
4.1. Genel Olarak.....	116
4.2. Akranları	116
4.3. Bazı İçerik Üreticileri	119
4.3.1. Genel Olarak	119
4.3.2. Sokak Fotoğrafçıları	119
4.3.3. Fenomen Eğitimciler	121
4.4. Yabancı Kişiler	124

VII. İYDHK VE YSMK DAHİLİNDE YENİ MEDYA ÖZNELERİNİN SORUMLULUKLARINA İLİŞKİN TAMAMLAYICI AÇIKLAMALAR	126
1. Genel Olarak.....	126
2. İlgili Süjeler ve Sorumlulukları.....	127
2.1. Yer Sağlayıcı.....	127
2.2. İçerik Sağlayıcı.....	128
2.3. Erişim Sağlayıcı	130
2.4. Sosyal Ağ Sağlayıcıları.....	131

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ

KORUNMASI

I. ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ DAVA YOLUYLA KORUNMASI	135
1. Doğrudan Saldırı ve İhlali Konu Alan Davalar.....	135
1.1. Saldırının Önlenmesi Davası	135
1.2. Saldırının Durdurulması Davası	138
1.3. Saldırının Tespit Edilmesi Davası	142
2. Saldırının ve İhlalin Sonuçlarına İlişkin Davalar	143
2.1. Maddi Tazminat Davası	143
2.2. Manevi Tazminat Davası	148
2.3. Vekaletsiz İş görmeye Dayanılan Davalar.....	153
2.4. Diğer Dava Yolları	156
2.4.1. Sebepsiz Zenginleşme	156
2.4.2. Borca Aykırılık	160
2.4.3. Haksız Fiil	166
2.4.4. Kararın İlanı.....	166
II. ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ DAVA DIŞI YOLLARLA KORUNMASI	167

1. İhlal Edene Başvuru Yoluyla Korunması.....	167
1.1.Genel Olarak.....	167
1.2.Cevap ve Düzeltme Hakkı.....	169
2. İçerik, Yer ve Erişim Sağlayıcılara Başvuru Yoluyla Korunması	170
3. Doğrudan Müdahale Yoluyla Korunma.....	172
4. İdari Başvuru Yoluyla Koruma.....	173
4.1.BTK'ye Başvuru.....	173
4.2.Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB)' ne Başvuru.....	174
III. KARMA KORUMA İMKANLARI.....	174
1. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda Öngörülen Karma Koruma İmkanları.....	174
2. Unutulma Hakkı Çerçevesinde Başvurulabilecek Koruma İmkanları.....	176
3. Çocuğun Resmi Üzerindeki Kişisel Değerinin Velayete Bağlı Hükümler Çerçevesinde Korunması İmkânı.....	180
3.1.Koruma Önlemleri.....	182
3.2.Çocuğun Yerleştirilmesi.....	183
3.3.Velayetin Kaldırılması.....	184
IV. ÇOCUĞUN RESİM HAKKININ KORUNMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER.....	186
1. Otonom Çevrimiçi Uygulama Geliştirilmesi ve Bakanlık Bünyesinde Bir Denetim Mekanizması Kurulması.....	186
2. Yapay Zeka Algoritması ile Dijital İz Olabilecek Görüntülerin Sunulması ve Adli Birimlere Daha Geniş Yetki Verilmesi.....	187
3. Bulanık Mantıklı Yapay Zeka Yöntemi.....	187
4. Dijital Kopya (Dijital İkiz) Teknolojisine Benzer Ölçüm Yöntemi.....	189
5. Yeni Medya Kullanımının Algoritmalarla Sınırlandırılması Yöntemi.....	190
6. Yeni Medyanın Ortalama Ergenlikle Entegre Edilmesi Yöntemi.....	191

7. Ülke Geneline Halk Eğitim Merkezlerinde Dijital Bakım Yükümlülüğüne İlişkin Ücretsiz ve Zorunlu Eğitimler Verilmesi	192
8. Madde Önerileri	192
8.1. Cevap ve Düzeltme Hakkına İlişkin.....	192
8.2. TMK m.16/f.1 c.2'ye İlişkin.....	193
8.3. Yeni Medyada Ceninin Resim Hakkı İhlalinde 10 Hafta Sınırı	193
9. Yeni Medyada Unutulma Hakkının Kullanımında Arama Motoru Sonuçlarının Çıkarılması Tedbirine Öncelik Verilmesi	194
10. Yeni Medya Risklerinden Korunmaya İlişkin Çocuk Dernekleri.....	194
SONUÇ	195
KAYNAKÇA.....	207